

ЛІТЕРАТУРА:

1. Арабова Н. Корпоративний секретар у зарубіжних компаніях/ Н. Арабова, М. Грачова // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ufin.com.ua/analit_mat/sdu/081.htm
2. Біляк Ю.В. Корпоративний секретар – запорука успішної діяльності корпорації / Ю.В. Біляк // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.m.nauka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=eng&z=3419>
3. Про акціонерні товариства: Закон України від 17 вересня 2008 року № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 50–51. – Ст. 384.
4. Про затвердження принципів корпоративного управління: Рішення Державної комісії з цінних паперів і фондового ринку від 11 грудня 2003 року № 571 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1007.2417.2&nobreak=1>.
5. Holly J. Gregory The evolving role of the corporate secretary // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.weil.com/~media/files/pdfs/April2012_Opinion.pdf

УДК 347.7

Микитин В. І.

к.ю.н., викладач кафедри цивільного
права і процесу ЮФ ТНЕУ

ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ МАЙНОВИХ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Дослідження питань співробітництва норм цивільно-правового, кримінально-правового та адміністративно-правового захисту права інтелектуальної власності дозволило зробити наступний висновок – при боротьбі з інтелектуальним піратством, у т. ч. в мережі Інтернет, доцільно покращувати державно-правові та цивільно-правові способи захисту прав інтелектуальної власності. Слід відзначити, що Верховний Суд України не приділяє належної уваги питанням цивільно-правового захисту прав інтелектуальної власності та застосуванню заходів цивільно-правової відповідальності. На користь цього твердження слугують узагальнення практики ВСУ в цивільних справах (Судові рішення), в яких питання цивільно-правової відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності взагалі відсутні. Єдина постанова Пленуму ВСУ, прийнята у сфері захисту авторських та суміжних прав у 2010 році, також не відображає жодною мірою актуальності питання захисту прав інтелектуальної власності та особливості застосування заходів цивільно-правової відповідальності в судовому порядку для правозастосування. У цьому сенсі для Верховного Суду України є вкрай необхідним нарешті зайнятися узагальненнями щодо питань захисту прав інтелектуальної власності у судовому порядку, базуючись як на позитивному досвіді спеціалізованих судів у цьому напрямі (у першу чергу ВГСУ), так і на ролі судової практики у цій сфері в європейському просторі. Адже аналіз судових рішень Європейського суду з прав людини або Суду Європейських Спільнот у даній сфері цілком свідчить

на користь даного висновку. Європейська чи міжнародна судова практика має вирішальне значення у процесі правозастосування та розв'язання практичних питань вживання заходів цивільно-правової відповідальності. При цьому судова практика має значення як для країн англо-американської системи права, так і для країн континентальної системи. Із цього випливає висновок щодо необхідності Верховному Суду України проведення узагальнень практики порушень прав інтелектуальної власності, особливостей судового захисту, розв'язання питань щодо юрисдикційної приналежності спорів, пов'язаних із порушеннями прав у сфері інтелектуальної власності, використання доказів у процесі розв'язання судових спорів тощо.

Надзвичайну цікавість у даному напрямі представляє також проблема захисту прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет, яка є актуальною не лише для України, але й для усього світу. У цьому сенсі доцільно прислухатися до фахівців. У частині захисту прав відзначають зокрема, що судовий захист авторських прав на твори, розміщені в глобальній інформаційній мережі, в разі їх порушення численними користувачами з різних країн, нерідко практично неможливо здійснити через надзвичайну складність у встановленні особи кожного конкретного порушника. Однак практика міжнародно-правового захисту «копірайту» все ж таки має поодинокі приклади успішного захисту порушених авторських прав на об'єкти, розміщені у віртуальному просторі. Основою такого захисту є принципи міжнародного приватного права та конвенційні положення щодо охорони інтелектуальної власності на твори [1, 516]. Певною мірою у даному разі слід скористатися положеннями Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів. Адже саме остання передбачає, що право на розповсюдження є частиною права на відтворення, яке закріплене статтею 9 зазначеної Конвенції [2, 31]. У цьому сенсі виникає значна проблема щодо національних підходів у частині розуміння того, чи є трансакція в мережі Інтернет послугою, чи товаром. Так, правила Європейського Союзу стосовно вільного руху товарів та послуг розглядають трансакції, здійснені за допомогою Інтернету, як послуги [3, 18]. Така позиція ЄС пояснюється застосуванням його державами-членами «принципу вичерпання» як аналогу «доктрини першого продажу», що сприймається авторсько-правовим законодавством США, України та деяких інших країн. Деякі країни розглядають передачу інформації через Інтернет у ролі послуги (а не товару), пропонуючи виключити Інтернет зі сфери дії «принципу вичерпання» [4, 112; 5, 147]. Це робиться, щоб не погоджуватися на незлічені випадки розповсюдження несанкціонованих примірників (результатів відтворення) творів в силу того, що їхнє право на розповсюдження було вичерпано з моменту розміщення легального примірника твору в Інтернеті. І для України ця проблема зараз стоїть на порядку денному, адже нині й у Верховній Раді України, і широкою громадськістю обговорюються зміни до законодавства у сфері авторського права та суміжних прав. Директива ЄС з колективного управління авторськими правами і мультитериторіального ліцензування музики он-лайн, була опублікована 26 лютого 2014 року і набула чинності 10 квітня 2014 року [6]. Європейці вважають, що потрібно два роки для планомірного застосування норм Директиви. Політика, що лежить в основі Директиви, є частиною документів Європейської комісії, які розроблені для забезпечення раціонального та стійкого зростання економіки. Розробка

заходів, що сприяють впровадженню Директиви, спрямовані на поліпшення ліцензування прав і доступу до цифрового контенту. Вони призначені для регулювання правовідносин, які виникають при перетині кордонів інтернет-продуктами і послугами, тим самим зміцнюючи цифровий ринок ЄС.

У Великобританії нещодавно вийшов новий організаційний документ уряду, в якому викладена методологія проведення консультацій з професійним середовищем стосовно реалізації Директиви ЄС по колективному управлінню авторськими правами в мережі Інтернет, мультитериторіального ліцензування в музичній сфері на внутрішньому ринку. Цей документ має на меті скоординувати дії всіх учасників правових відносин у сфері авторського права. Форма його дещо нова для нашого суспільства. Документ містить роз'яснення щодо мети і завдань впровадження Директиви ЄС і детальні питання для тих, хто буде основним суб'єктом, який повинен виконувати дані положення. Тобто, перед застосуванням нових правил на ринку проводяться офіційні консультації Уряду Великобританії зі своїми громадянами, активно роз'яснюються переваги, які з'являться при її застосуванні. Питання в документі стосуються нюансів застосування Директиви для того, щоб не нашкодити існуючим правилам на ринку, і щоб таке застосування не поставило в невідповідні умови конкуренції власних громадян з європейськими колегами. Треба відзначити, що Великобританія підтримує Директиву з колективного управління правами тому, що вона встановлює мінімальні стандарти управління і прозорості, і вважає, що всі європейські організації повинні їй відповідати. Але, для більш дієвої імплементації Директиви у правове поле Великобританії збирається інформація з усіх творчих осередків, аналізується, уточнюється положення Директиви для тих, хто працює у цьому секторі, щоб не було протиріч і різних тлумачень нових норм. Директива ЄС містить новели, які стосуються умови роботи територіальних ліцензій на музичні твори в мережі Інтернет, які можна у подальшому розширювати і на інші території. Опитування у цій сфері надасть можливість всім учасникам правовідносин оптимізувати свої зусилля в опануванні нового середовища Інтернет і забезпечить легші умови отримання ліцензій, а для споживачів набагато ширший вибір музики для завантаження.

Щодо основної мети Директиви, то вона встановлює стандарти для менеджменту організацій колективного управління, який повинен гарантувати правовласникам, що він діє в їх інтересах. Її загальні політичні цілі: модернізувати та удосконалити стандарти управління, економічну прозорість всіх організацій колективного управління ЄС, забезпечуючи тим самим правовласників точною інформацією про використання їхніх об'єктів та своєчасною виплатою роялті; сприяти рівним умовам для мультитериторіального ліцензування музики он-лайн; створити інноваційні та динамічні структури для ліцензування на кордонах з подальшим розвитком і створенням законних музичних онлайн-сервісів. Також Директива містить детальні вимоги до всіх способів отримання доходів від реалізації прав: збирання, відрахування та виплата роялті. Усі ці заходи підкріплюються конкретними вимогами для забезпечення ефективного контролю з боку національного компетентного органу. Ці вимоги включають в себе забезпечення відповідними механізмами розгляду скарг та вирішення спорів у судовому порядку [7].

Дана Директива ЄС та способи її імплементації в національне законодавство, нормативні акти США у галузі права інтелектуальної власності можуть слугувати предметом для досліджень та запозичень ряду положень з метою удосконалення українського законодавства по захисту майнових прав інтелектуальної власності [8]. Досвід країн ЄС та США з даних питань заслуговує на увагу та може бути прикладом для внесення відповідних змін у нормативно-правові акти України [9].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Стовпець О.В. Проблеми охорони авторського права в інформаційному суспільстві / О.В. Стовпець // Альманах права. Правовий світогляд: людина і право. – Випуск 5. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2014. – С. 512 – 517.
2. Michael W. Walter. Copyrights and Related Rights in a Network Environment. – The Integration of Digital Diffusion in Existing Legal Systems / Michael W. Walter // SOFTIC Symposium 1995; Problems of IP Rights in the Context of the Information Networks. – Tokyo, Japan. – 1995. – P. 30 – 39.
3. Dr. Jens Gaster. Copyright and Related Rights in the Information Society / Dr. Jens Gaster // SOFTIC Symposium 1995; Problems of Intellectual Property Rights in the Context of the Information Networks. – Tokyo, Japan. – 1995. – P. 18 – 22.
4. Bruce A. Lehman. Intellectual Property and the National Information Infrastructure: The Report of the Working Group on Intellectual Property Rights / Bruce A. Lehman. – U. S. Department of Commerce, Information Infrastructure Task Force: Library of Congress, 2005. – P. 110 – 117.
5. Decter M. University to business technology transfer-UK and USA comparisons / Moira Decter, David Bennett, Michel Leseure // Technovation. – Volume 27. – Issue 3. – March 2007. – P. 145 – 155.
6. Directive 2014/26/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on collective management of copyright and related rights and multi-territorial licensing of rights in musical works for online use in the internal market – URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32014L0026>
7. Абдуліна І.В. Досвід Британії з впровадження законодавства про колективне управління правами / І.В. Абдуліна – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.intelvlas.com.ua/blog/i-abdullina/dosvid-brytaniyi-z-vprovadzhennya-zakonodavstva-pro-kolektyvne-upravlinnya-pravamy>
8. Cowper R. Ukrainian civil justice system on the road to international standards / Rod Cowper, Eero Rautalahti. – Issues of the application of international legal standards in the legal system of Ukraine. – Kyiv: Yuridicheskaya praktika, 2013. – P. 403 – 415.
9. Act No. 216/2006 Coll. – URL: <http://www.wipo.int/wipolex/en/details.jsp?id=5067>